

מהנעשה במל"מ

כנס החברים השנתי בסימן שלושים שנה ל"מבצע משה"

המרכז למורשת המודיעין המל"מ, אתר ההנצחה הממלכתי לחללי קהילת המודיעין, קיים ביום שני 15 בספטמבר 2014 את כנס החברים השנתי ה-29 בתיאטרון הפתוח של המל"מ. הכנס נערך הפעם בסימן שלושים שנה ל"מבצע משה", המסע המופלא של בני יהדות אתיופיה ובנותיה ברגל, בים ובאוויר לישראל. במהלך הערב הוצגו סיפורי אמ"ש (ראשי תיבות אמ"ן, מוסד, שב"כ) על המבצע המופלא והמרגש הזה.

להקת אינסרה (צילום: אבנר דיין)

מנכ"ל המל"מ תא"ל (מיל) דודו צור פתח את הערב בדברי ברכה וסקר את ההרחבה המשמעותית שחלה בפעילותו בשנה שחלפה, כולל בתחום שיפור התשתיות באתר. צור ציין, בין השאר, כי בכל שנה מצטרפים כמה עשרות חברים לעמותה. זוהי משימה לא פשוטה לצרף את אנשי הדור הבא, ובכל זאת המל"מ נמנה על העמותות המובילות בתחום זה, והוא העמותה הגדולה ביותר מבחינת מספר החברים. כמו כן, הורחבה הפעילות עם בני המשפחות השכולות וגם אחים צורפו למעגל המוזמנים הראשון. את דבר המשפחות השכולות נשא מר רם פליסקין.

יו"ר העמותה ד"ר צבי שטאובר הביע הוקרה ליהדות אתיופיה ולכל אלה שהיו מעורבים בהבאתם לישראל ובקליטתם: הסוכנות היהודית, צה"ל ובמיוחד המוסד ואנשיו. הפעילות להצלת הקהילה, ובכללה הדאגה והטיפול בפזורה היהודית במצוקה, הם המייחדים, בין השאר, את קהילת המודיעין הישראלית מכל קהילת מודיעין אחרת בעולם. שטאובר ציין עוד, כי בשנה האחרונה העברנו הילוך בפעילות המל"מ בכל התחומים כמעט: גדל דרמטית מספר המבקרים במל"מ, בני נוער ומבוגרים; הוקמו שני פורומים חדשים שתורמים לפעילות השוטפת ('סינמה בלש' בראשות יוכי ארליך, ו'בימת מודיעין' בראשות אמנון סופרין ובשיתוף ישראל) **המשך בעמוד 2**

ד"ר צבי שטאובר

משולחן המנכ"ל תא"ל (מיל) דוד צור

משפחות וחברים יקרים,

אנו נמצאים עתה, בתחילתה של שנה עברית חדשה. זו הזדמנות לדבר על התחלות חדשות. במל"מ החל לפעול לאחרונה (עפ"י התכנון) המכון לחקר המודיעין והמדיניות בראשות רון כתרי. הפרסום הראשון שלו יוצא בימים אלה - תמצאו בו ראיון נרחב עם ראש אמ"ן במלחמת יום הכיפורים (חלקים ממנו התפרסמו בעיתונות בתקופת החגים) ועם אחרים. הפרסום יופץ לכל חברי העמותה.

זו גם תחילתו של הרבעון האחרון של שנת העבודה. עדיין לא העת לסיכום שנת העבודה הנוכחית אך אפשר לומר כי גם השנה המשכנו בהרחבת הפעילות במל"מ ובשיפור התשתיות. הרחבנו את פעילות 'מועדון חבצלת' לסירורים גם מחוץ למל"מ, מיסדנו את מועדון הסרט המודיעיני 'סינמה בלש', התחלנו בפעילות חדשה 'בימת מודיעין' במת אקטואליה ומורשת בימי ששי, והייתה עלייה ניכרת בביקורים במל"מ (באלפים) של צעירים ומבוגרים במסגרת הפרייקט של "יום חוויה מודיעינית".

בתחום התשתיות שיפרנו את חזות הכניסה למל"מ. ניקינו את קירות מבון ההנצחה וחידשנו את התאורה בחצר האחורית, בה בכוונתנו להמשיך להרחיב בפעילויות כגון אלו ולהעמיק בטיפול בתשתיות. בנובמבר נתחיל בתכנון שנת העבודה הבאה.

כנס החברים האחרון שנערך בספטמבר היה מוצלח ביותר. במרכזו עמד "מבצע משה" להעלאת יהודי אתיופיה ע"י המוסד לציון שלושים שנה לביצועו. בכנס דיברו ונכחו האנשים אשר ביצעו את המבצע לצד עולים מאתיופיה שעלו במסגרתו.

כולנו עדיין נמצאים תחת הרושם של מבצע 'צוק איתן'. המערכה הזו נמשכה 50 יום, יותר מכל סבב אחר עם גורמי הטרור ברצועה בראשות החמאס. סקירה על אמ"ן במבצע ניתנה ע"י הקמנ"ר תא"ל אלי בן מאיר, במסגרת 'מועדון חבצלת' ב-19 באוקטובר ועסקה ברקע למבצע ובתוכנו ראשוניות ממנו. רבים נכחו בה למרות מזג האוויר הסוער והגשום.

תקופת החגים בדגש על יום הכיפורים, היא מועד לחשבון נפש לעם ישראל בכלל ומאז 1973 לאנשי המודיעין בפרט. גם אם הלקחים מהמעשה המודיעיני דאז אינם רלבנטיים ברובם לאתגרים המודיעיניים הדוים, תמיד ניתן וצריך ללמוד את הלקחים מהתנהלות הגורם האנושי בתהליך. בסופו של דבר לגורם האנושי, חשיבות עליונה על כל הדברים האחרים, בעבודת המודיעין.

אני מאחל לכולנו שנה חדשה, שנה של התחלות טובות ובעיקר בריאות, שלום וביטחון.

בברכה, דודו צור

המשך מעמוד 1

(צילום: אבנר דיין)

דיפנס'; הורחב והועשר 'מועדון חבצלת', בראשות יובל חלמיש; נקלטת מערכת הנצחה חדשה במל"ם בהובלת אריה לבנת (לייבו); "מרכז מאיר עמית למודיעין ולטרור" בראשות רובקה ארליך, קיבע את עצמו כגורם וסוקר אמין, שמשחרים לפתחו. המרכז זכה לכיסוי חריג בתקשורת העולמית, ולהרבה תודות מהרשויות בישראל,

במיוחד במהלך "צוק איתן" ואחריו. גולת הכותרת של פעילות המל"ם בשנה האחרונה הייתה הקמתו של "המכון לחקר מודיעין ומדיניות" בראשות רון כתרי. לטווח הארוך, ציין שטאובר שני המכונים ישנו את פני המל"ם ויבטיחו את קיומו לשנים ארוכות. שטאובר הודה לעמוס גלבוץ על סיועו בנושא זה כבאחרים.

שטאובר ציין, כי המל"ם ימשיך לפעול בשנה הקרובה בשלושה צירים: הנצחה ופעילות עם המשפחות השכולות, הרחבת הפעילות בנושא מורשת המודיעין, והרחבת הפעילות של המכון לחקר המודיעין ומדיניות וביסוסו. שטאובר הודה למתנדבי המל"ם, לראשי הוועדות שמשקיעים מזמנם וממרבם ולצוות הקבוע של המל"ם.

בתום דבריו של יו"ר המל"ם התקיים הטקס השנתי המסורתי של הענקת תעודות הוקרה למתנדבים המסורים התורמים תרומה חשובה לפעילות העמותה: זלמן (זמקה) גנדלר, דב הופמן ודוד עמקיה. להקת אינסרה של צעירים ישראלים יוצאי אתיופיה זימרה ורקדה ממיטב התרבות והפולקלור האתונטיים של יהדות אתיופיה, ושלמה גרוניך בליווי זמרות יוצאות מקהלת שבא המיתולוגית שרו וזימרו לאחר מכן.

זלמן (זמקה) גנדלר

במהלך הערב הוצגו סיפורים מרתקים מ"מבצע משה", שבו נטלו חלק כל זרועות הביטחון. הגברת צלילה אבנר-הלמן לא חסכה מאמץ וכשרון כדי לצלם את סיפורי אמ"ש, שנה שלישיית ברציפות ובהנדבות מלאה, ומר בנימין שילה ערך. דליה ואופיר הפיקו, וברוך מזור הנחה את הערב.

תערוכת המוסד על "מבצע משה" - במל"ם

תמונות בתערוכה: חילוף יהודים דרך סודאן

המוסד חשף, במסגרת ערב החברים השנתי שנערך במל"ם, תערוכת צילומים, אשר חלקם הוצגו לראשונה מחוץ לכותלי הארגון. התערוכה נתנה הצצה לחיים באתיופיה ובמחנות בסודאן, לכפר הנופש והצלילה שהוקם בסודאן ככיסוי

להעלאת היהודים, למבצעים הימיים הראשונים שנעשו בשיתוף לוחמי השייטת וחיל הים, ובהמשך למבצעים האוויריים בטיסות ההרקולס והאחרות. התערוכה נחתמה בהגעתם של העולים מאתיופיה ארצה והעברתם באוטובוסים מוגפי וילונות.

בתערוכה הוצגה תמונת חתונה שנערכה לזוג שנפגש באופן אקראי: הכלה - שעלתה כילדה מאתיופיה, והחתן - שאבו א', איש המוסד, פעל ביחידה שהעלתה יהודים ארצה. לצד התמונות, הוצג ציורו של מ' (גמלאי המוסד) שנטל חלק במבצעים, ובאחד הבקרים אחרי שובו מסודאן, צייר את המראות שנגלו אליו - נהירת המונים בגלימות לבנות לבטן מטוס ההרקולס.

אבנר א' - אוצר התערוכה

דבר העורכת

קוראים יקרים,

כל יום כיפור, מדי שנה בשנה, מתקדשת הקהילה שלנו במסע של דיונים, ימי עיון, והתייסרויות. איך לא השכיל המודיעין לחזות את המלחמה הנוראה ההיא? נראה, כי ככל שאתה מקצועי, ככל שאתה ישר והגון, כך תתחבט שבועתיים. יחד עם זאת, נראה לי, כי מידה של צניעות - גם היא דרושה לאיש המודיעין - אמורה להקל על חשבון הנפש. אכן מי יכול לנבא? מי יכול לחזות? רק בראשית השנה הזאת, במלאת שלוש שנים ל"אביב הערבי", התכנסנו שוב על מנת להתפלא מאין הפציע "אביב" זה? כיצד שכנינו לא ידעו אף הם לחזות את עצמם? כיצד איש מבינינו, האמורים להבין ולדעת, לא חזה את שרשרת המהפכות? ומי באמת חזה את מה שקרה בעקבותיה? ומי תאר לעצמו לפני חודשים מעטים את הופעת דאע"ש? את העובדה כי תנועה שצמחה כאילו משומקום תצבע את פני האזור בצבעים הממקדים תשומת לב מכל עבר. ומי יאמר עתה האם היא קיקיון חולף או סערה המבשרת שינוי מרחיק לכת באזור כולו? האמת היא שאין פרק היסטורי, בכל חברה ותרבות, שלא היה תוצר של הפתעות, שלא צמח מהבלתי נחזה. אשר על כן, צריך להבחין בין מה ניתן לדעת ומה לא. למודיעין תצפיות מהימנות על מרחב עצום של עובדות: על כלים, על יכולות, על מערכי קרב, על הלכי רוח, על תמורות חברתיות ואחרות. אין לו תחליף. אך הוא צופה אל פני הלא נודע. גם אלה שמחוללים את העתיד, יוזמים עשייה ומהלכים, חורצים גורלות, לא יודעים מה באמת ילד יום. ומה טומנת בחובה השנה העברית הבאה עלינו? מי יודע? נסתפק באיחולים - שתהיה טובה לנו ולכל עם ישראל.

קריאה מעניינת ומהנה,

יוכי ארליך

בין אזרחותם הישראלית לזהותם הפלסטינית

בימת מודיעין. משמאל: אמנון סופרין, ח"כ ישראל חסון, ד"ר מהנד מצטפא ואריק רודניצקי

מפגש נוסף של 'בימת מודיעין' בראשותו של אמנון סופרין ובשיתוף "ישראל דיפנס" ואמיר רפפורט, התקיים במל"מ ביום שני 19 בספטמבר 2014. השתתפו ח"כ ישראל חסון, בעבר סגן ראש השב"כ, ד"ר מהנד מצטפא מאוניברסיטת חיפה ואריק רודניצקי מ"מרכז דיין". אמנון סופרין, שהנחה את המפגש, הציג למשתתפים את הדילמה של ערביי ישראל במלוא חריפותה: בין אזרחותם הישראלית ושאיפתם לממש את מלוא זכויותיהם במדינת ישראל הדמוקרטית לבין זהותם הלאומית שהיא פלסטינית במלואה. ישראל חסון תאר את מדיניותה של ממשלת ישראל כלפי המגזר הערבי. הוא הדגיש, כי מדינת ישראל איננה מתמודדת עם שאלת הסדר האזרחי באופן כללי ומצמצמת את פעילותה להתמודדות כוחנית עם האתגרים שהמצב מעמיד מולה. חסון הזהיר מפני התבססות התפישה כי לסכסוך אין פתרון מדיני, והזהיר מפני ההשלכות

על המצב הביטחוני של היעדר אופק מדיני, שיסמן אפשרות של פתרון פוליטי. חסון דחק בממשלה לעצב מדיניות בשאלת ערביי ישראל ולממשה. ד"ר מהנד מצטפא הצביע על תהליכים עיקריים במאפייני ההשתלבות של הערבים אזרחי ישראל במשחק הפוליטי: שיעורי ההצבעה של ערביי ישראל עומדים על 50% והם מצויים למעשה בתהליך של הימנעות. 75% מהמצביעים נותנים את קולם למפלגות הערביות, שמצנן דומה לעיקרי "החזון העתידי",

התומך בעיקרון "מדינת כל אזרחיה". חלקים גדולים בחברה הערבית עדיין מאמינים ושואפים להשתלב בחברה הישראלית, אך מאפייני ההצבעה וההימנעות עלולים לשקף מגמה של התבדלות. ד"ר מצטפא ציין כי מסמכי "החזון העתידי" לא זכו לגיבוי פוליטי מובהק במגזר הערבי, אך הם משקפים מאמץ אינטלקטואלי שהשפעתו היא בעיקר תודעתית. לדבריו, גורמים ישראלים מיהרו להגיב נגד המסמכים, אך לא ממש קראו אותם בעיון ועד סופם. למשל כדוגמה אחת, זו לראשונה מובעת בהם הכרה בזכות היהודים להגדרה עצמית.

אריק רודניצקי הציג אף הוא תהליכים שעוברים על החברה הערבית בישראל, וציין כי בקרב ערביי ישראל קיימת תודעה לאומית פלסטינית חזקה. עם זאת, יש לעשות הבחנה בין הזדהות לאומית מלאה לבין שותפות גורל. גם אלה המזדהים עם מסמכי "החזון הלאומי" מתנגדים באופן נחרץ לסיפוח למדינה הפלסטינית, אם וכאשר זו תקום בגדה. כך או כך, בדיון שהתקיים בתום הפאנל הדגיש יו"ר המל"מ שטאובר, כי אין להדחיק את נושא ערביי ישראל מסדר היום הציבורי.

פרשת נחשון וקסמן ז"ל - היבטים מודיעיניים

ירושלים בשב"כ (גדעון עזרא ז"ל) נדונה הידיעה ונדונו דרכי פעולה לבדיקה. חיפוש בסוכנויות להשכרת רכב בירושלים העלה, כי אדם בשם ג'האד יע'מור (אשר אחיו היה חבר בחוליית חמאס ונעצר מספר חודשים קודם לכן) שכר רכב "טרנזיט" ביום א' והחזירו למחרת. בבדיקת מד-האוזן נראה המרחק אשר נסע הרכב כמתאים למרחק שבין ירושלים לעזה. ג'האד יע'מור נעצר ביום ה' בערב ונחקר. בשעת לילה מאוחרת נשבר והצביע על הבית בו מוחזק נחשון - בביר נבאללה. פעולת החילוץ שהוטלה על סיירת מטכ"ל החלה ביום ו'. בסמוך לתחילת הפריצה נרצח נחשון ע"י חוטפיו

נחשון וקסמן ז"ל

וסרן ניר פורז ז"ל נהרג במבצע החילוץ. ארבעת החוטפים נהרגו. לקחים עיקריים: החשיבות שבהטלת ספק גם כאשר תמונת המודיעין נראית בהירה. במקרה זה, ניסיון ההטעיה של החוטפים כי נחשון מוחזק בעזה; יצירתיות וחשיבה לא שגרתית הובילו ל"פיצוח החידה" ולאיתור מקום הימצאו של נחשון; נכונותם של החוטפים להילחם עד הכדור האחרון. גם כאשר הבית מוקף ונמצאים בו עשרות חיילי צה"ל, החוטפים לא היו מוכנים להיכנע.

בחלק השני של 'בימת מודיעין' הציג תא"ל (מיל) אמנון סופרין פרשיית מודיעין, והפעם -- גילויים חדשים על פענוח מקום הימצאו של החייל החטוף נחשון וקסמן ז"ל, שנהרג במהלך ניסיון החילוץ. נחשון נחטף ב-10 באוקטובר 1994 ב"צומת הטייסיים" ע"י ארבעה מחבלים אנשי חמאס, אשר התחזו ליהודים. החוליה, בפיקודו של יחיא סנואר, הובילה אותו הישר לבית נטוש בפאתי הכפר ביר נבאללה (סמוך לצומת עטרות). ב-11 באוקטובר שודרה מעזה קלטת בה נראו נחשון וחוטפיו. נחשון העביר מסר לראש הממשלה, כי החוטפים דורשים שחרור אסירים הכלואים בבתי כלא בישראל וכי אם דרישותיהם לא ימולאו עד יום ו' - בשעה 21:00 הוא יוצא להורג. שידור הקלטת מעזה הביא למיקוד תשומת הלב המודיעינית והמבצעית בעזה, בניסיון לאתר היכן נמצא נחשון.

בלילה שבין ה-11 ל-12 באוקטובר הגיעה ידיעה ממנה עלתה אפשרות (קלושה), כי נחשון אינו מוחזק ברצועת עזה אלא בשטחי יהודה ושומרון. בפגישה בין קמ"ן פיקוד מרכז (אמנון סופרין) לראש מרחב יהודה, שומרון

ראש אמ"ן החדש אלוף הרצי הלוי נכנס לתפקידו

טקס חילופי ראש אמ"ן. מימין: הרמטכ"ל בני גנץ, אלוף אביב כוכבי ואלוף הרצי הלוי

גבולותיו במחצית הראשונה של המאה הקודמת. גבולות נמחקים, מדינות מתבטלות, העזו לחרב, העזו לשלום וחיי אדם, כפי שנאמר בתפילת יום הכיפורים "כאבק פורח וכחרס הנשבר". אין לנו אלא לפעול מול כל אלה בפעולה משותפת בתוכנו, בשיתוף פעולה עמוק עם כלל הגופים בצה"ל ועם הארגונים העמיתים בקהילת המודיעין. נפעל בשותפות, תוך גילוי פתיחות וגמישות ומתוך צניעות המכירה בסופיותה של הידיעה ובאין סופיותה של אי הידיעה. בגודל האתגר בתפקיד זה, אני רואה יותר מכל דבר אחר את האנשים באגף המודיעין כמפתח להצלחתנו. כנות, שקיפות, ענייניות, אומץ ורעות יאפיינו את עשייתנו כאנשים וכמפקדים. הסתובבתי הרבה בשבועות האחרונים במערכי אגף המודיעין השונים בהם משרתים אנשים טובים, מוכשרים, חדורי מוטיבציה להוסיף, לעשות ולתרום לביטחון מדינת ישראל. לא כולם מכירים את שנעשה מאחורי הקלעים וטוב שכך, לא כולם יכולים להעריך זאת, ואנו נמשיך ונעשה שלא על מנת לזכות בהערכה ושתהיה תרומתנו משמעותית". להרחבה ראה באתר דובר צה"ל:

www.idf.il/1153-21263-he/Dover.aspx

ביום שני 22 בספטמבר 2014 נכנס לתפקידו כראש אגף המודיעין אלוף הרצי הלוי. הטקס נערך בבה"ד 15, בסיס ההדרכה של חיל המודיעין בגלילות. טקס חילופי ראש אמ"ן נערך במעמד ראש המטה הכללי, רב-אלוף בנימין (בני) גנץ: אלוף הרצי הלוי החליף בתפקידו את אלוף אביב כוכבי, אשר מילא תפקיד זה במהלך ארבע השנים האחרונות. בטקס השתתפו גם ראש המוסד תמיר פרדו, ראש השב"כ יורם כהן, בכירים בקהילת המודיעין בהווה ובעבר, בהם הנהלת המל"מ.

ראש המטה הכללי, רב-אלוף בנימין (בני) גנץ אמר, בין השאר: "אגף המודיעין נשא, ועודו נושא, באחריות הכבדה לזהות את ההתפתחויות אצל אויבינו ולפענח את השפעותיהן המיידיות והעתידיות על מדינת ישראל. עשייתם הנרחבת והמקצועית של אנשי המודיעין היא שסייעה לצה"ל להגיע להישגים במערכת "צוק איתן" - והיא שתמשיך להבטיח את העליונות המודיעינית של צה"ל".

ראש אגף המודיעין היוצא, אלוף אביב כוכבי, אמר בין השאר: "טמונים במזרח התיכון יסודות מערערים עמוקים, אשר פעם אחר פעם יגרמו לו לשוב ולהתלקח. נוכח כל אלו, חובה להמשיך ולהיערך תוך השקעה גוברת במודיעין, שתפקידו בלחימה המודרנית ובביטחון בכלל הולך ומתעצם. אין להסתפק באיסוף מודיעין, אלא יש לוודא שגיגיע לאחרון האנשים שזקוק לו. מרבית עשייתכם נסתרת, שוכנת מאחורי מסך כבד של חשאיות. אם היה ניתן להרים, ולו לרגע, את המסך, ולחשוף את הישגים מדי יום, היה עם ישראל גאה בכם. נפלה בחלקי זכות. זכות נדירה לפקד, כנראה, על אחד מהארגונים הטובים והמיוחדים בעולם. שילוב נדיר של יכולות מגוונות וייחודיות, עם אנשים מעולים, מוכשרים וערכיים, שלרבים מהם זוהי דרך חיים, והם ממוקדים במטרה החשובה מכל, הגנה על אזרחי מדינת ישראל".

ראש אגף המודיעין הנכנס, אלוף הרצי הלוי אמר בין השאר: "אתגרנו רבים הם. הם מתעצבים ומשתנים כל הזמן. המזרח התיכון נמצא בתהליך היסטורי של עיצוב מחדש, המשמעותי ביותר מאז התעצבו

"מעשה אמ"ן" סיפורו של המודיעין הצבאי בצה"ל

במפגש הפרידה שערך ראש אמ"ן היוצא האלוף אביב כוכבי עם בכירי החיל ב-21 בספטמבר, הוצג כרך א' של "מעשה אמ"ן", סיפורו של המודיעין הצבאי בצה"ל. הספר, שנכתב על ידי תא"ל (מיל) ד"ר דני אשר, הוא הראשון מבין שלושה, עוסק במודיעין קודם להקמת המדינה, במלחמת העצמאות, במערכת סיני, במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה וכן בתקופות הממושכות של הביטחון השוטף והלחימה בטרור עד ערב מלחמת יום הכיפורים. בכתיבה ובהערות לקחו חלק כ-50 מבכירי חיל המודיעין בתקופות השונות. בספר שפע של איורים, צילומים, מפות ומסמכים. כל אלה נועדו להפוך את הסקירה ההיסטורית לאטרקטיבית יותר גם לקורא הצעיר.

במהלך מפגש הפרידה מראש אמ"ן, הציג דני אשר מספר פרשיות ואפיזודות מאלו שתוארו בספר: איך נבחר הכפר סמוע כיעד לפעולת גמול? בעקבות מה החליט שר הביטחון לעלות לרמת הגולן בששת הימים? איך נקבעו קווי סיום הלחימה ברמת הגולן ובחרמון? למה עלה ג'יפ של חטיבה 14 על מוקש בג'בל חרים? מה מצאנו בארגזו של מג"ד סורי בשל"ג?

דני אשר

המרכז למורשת המודיעין (מל"מ) | אתר ההנצחה | ת"ד 3555 רמת השרון 47143 | טל': 03-5497019, פקס': 03-5497731 | דוא"ל: mlm@intelligence.org.il

CONTACT US
שלחו משוב ותגובות למערכת

אהרל'ה יריב הטביע חותמו על ה-DNA של אמ"ן

הדברים. גם שר הביטחון משה (בוגי) יעלון ציין בפתח דבריו בכנס, כי כשנכנס לתפקיד ראש אמ"ן, 23 שנה לאחר יריב, טביעות אצבעותיו של אהרל'ה ניכרו על הארגון והם קיימים גם היום, באופן שהשפיע על דרכו של המודיעין ובמיוחד על ערכיו. ראש המכון עמוס ידליון, שכהן גם הוא בתפקיד ראש אמ"ן, העלה על נס את מורשתו של אהרל'ה, שלדבריו הטביע את חותמו על ה-DNA של אמ"ן, בחשיבה מקורית "מחוץ לקופסא".

ב-20 בספטמבר 2014 הלך לעולמו בנו יחידו של אהרל'ה אסף (ספי), והוא בן 54. הניח אחריו אישה, ארזה; ובן, תומר. יהי זכרו ברוך!

כמידי שנה קיים המכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) את יום העיון השנתי לזכרו של מייסד המכון, ראש אמ"ן לשעבר אלוף אהרון יריב (אהרל'ה) ז"ל. יום העיון הוקדש הפעם לנושא לקחים ממבצע "צוק איתן". בפתחו, העלה דברים לזכרו של יריב, סגן ראש המכון אל"מ (בדימ) ד"ר אפרים קם. הוא ציין, כי ספרו של עמוס גלבוע "מר מודיעין", הוא גל-עד לזכרו של אהרל'ה, המטיל אור על התפתחותה של קהילת המודיעין ופעילותה, ומעל הכל - דמותו של אהרל'ה כמנהיג בעל חזון, פורץ דרך בתחומיו, בעל גישה רחבה ומעמיקה, איש מודיעין זהיר ושקול שראה את תפקידו המרכזי של האדם מעבר לכל

ערב זיכרון לזאב הרבט ("ולוולה") ז"ל, נערך במל"ם

שתרמה כה רבות לביטחון המדינה. במרכז הערב התקיימה, לראשונה במסגרת קרן ההנצחה ע"ש ולוולה, חלוקת מלגות העידוד. המלגות הכספיות, שהוענקו ע"י טובה, אלמנתו של ולוולה, ניתנו לאביחי לייטר, לגיא שבתאי ולאולגה גרוסמן, הזוכים מבין כותבי העבודות שהצטיינו באיכותן, וזכו לשבחים מחבר השופטים, בראשו עמד פרופ' אייל זיסר. את הערב הנחתה בכישרון רב א', שהייתה בין ראשוני פקודיו בשירות. הנעימה בשירתה שירה גולן בליווי של אריק פולקובסקי. חתמה את הערב הרצאתו המרתקת של מר ארז קריינר, לשעבר ראש הרשות הממלכתית לאבטחת מידע בשב"כ, בנושא לוחמת הסייבר בישראל ובעולם. יהי זכרו ברוך!

איתן גלזר, יו"ר קרן ההנצחה ע"ש "ולוולה" במל"ם

במלאת שנתיים לפטירתו של ולוולה, התכנסו במל"ם ביום שלישי 9 בספטמבר 2014 בני משפחתו, קרוביו, ידידיו, חבריו לנשק, מפקדיו, פקודיו, עמיתיו בקהילת המודיעין ועוד רבים ממוקירי זכרו, כדי לחלוק לו כבוד ולהזכיר, ולו במעט מהניתן, את עשייתו המודיעינית הרחבה והרב-תחומית, בה הצטיין כל כך.

זאב הרבט (ולוולה) ז"ל

כדי להנציח את זכרו ולהנחיל את מורשתו לדורות הבאים, יזמה והקימה משפחתו לפני כשנה, קרן הנצחה ע"ש ולוולה, המנוהלת במסגרת קרנות ההנצחה במל"ם. מטרת הקרן, לעודד טיפוח חשיבה יוצרת, מקורית ופורצת דרך בתחום המודיעין, המודיעין הטכנולוגי ובתחום הלימוד והמחקר של השפה ערבית.

משמאל: איתן גלזר, אייל זיסר, טובה הרבט וגיא שבתאי אחד הזוכים במלגה

במהלך הערב נישאו דברים מרגשים לזכרו של ולוולה ע"י חברו ברוך לבקוביץ, הוקרן סרט תיעודי קצר שערכה בתו, ד"ר ענת הרבט-גרינפלד, אודות מהלך חייו, שסבבו סביב פעילות מודיעינית ענפה ומגוונת,

ה ז מ נ ה

ערב לזכרו של ד"ר (סא"ל) - שלמה בן - אלקנה

יתקיים ביום חמישי, ו' בחשוון תשע"ה, 30.10.2014 בשעה 18:30 במרכז למורשת המודיעין בגלילות

- אל"מ (מיל) אריאל יהודאי: אית"ן דרום
- סא"ל (מיל) שי האומן: אית"ן ב"צוק איתן"
- דודי בן-נעים (אונ' בר-אילן): ספרים נדירים

נגינת ושירה - עדנה דגן, שרון מעיין, שרת קוולר

להתראות,

משפחת בן-אלקנה (אגמון)
03-5324438

CONTACT US
שלחו משוב ותגובות למערכת

מצפון תפתח הרעה - צבא סוריה עלילותיו ומלחמותיו - מבט מדמשק

להיסלל הזרך בפני גורמי טרור וקבוצות קיצוניות אחרות - להתבסס במרחב השלטוני הסורי ולאיים על שכנותיה בכלל ועל מדינת ישראל במיוחד.

בין המברכים בערב ההשקה היו מנכ"ל המל"ם תא"ל (מיל) דודו צור, מנהל המכון לחקר מלחמות ישראל (שסייע בהוצאת הספר לאור) סא"ל (מיל) אברהם זהר, תא"ל (דימ) שלמה איליה, שסייע בנדיבותו לפרסום הספר, ושלושה דוברים מרכזיים. תא"ל (מיל)

אפרים לפיד סקר את האיום המתמשך שהציב הצבא הסורי למדינת ישראל, עוד לפני הקמתה ועד ימינו. תא"ל (מיל) עמוס גלבוץ בחן את מאפייני פעילותו של צבא סוריה שהתמודד לא רק מול ישראל, אלא גם מול אתגרים בגבולות סוריה: מול ירדן (בספטמבר 1970), עיראק, לבנון (הפלישה ב-1976), והמעורבות מול גורמי "האחים המוסלמים" וכוחות אש"ף בלבנון, ומול תורכיה; ובזירה הפנימית - הטבח בחמאת ב-1982, והמשבר מול רפעת אסד, ובימינו, המאבק על הישרדות המשטר אסד הבן. פרופסור אייל זיסר (דקאן הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת תל-אביב) סקר בקצרה את נביטת תהליך ההתמרדות בסוריה ועוצמתו הגוברת מול מהלכי המשטר והצבא הסורי. זיסר הדגיש את המצב הבעייתי השורר כיום במרחב הריבוני הסורית (לשעבר...), העלה שאלות לבחינה בעתיד בהקשר ליעילות הפעלת צבא נגד הארגונים השונים, כמו גם את עובדת התפרקותה של "סוריה המאוחדת" - לחלקי שליטה קטנים יותר. את ערב ההשקה הנחה אל"מ (מיל) שאול שוחט.

הספר "מצפון תפתח הרעה - צבא סוריה עלילותיו ומלחמותיו - מבט מדמשק", בהוצאת קונטנטו דה סמריק ו"המכון לחקר מלחמות ישראל", ניתן לרכישה בחנויות הספרים, ובאתר ההוצאה לאור "קונטנטו דה-סמריק".

ארבעים ואחת שנים (פחות יום) מפרוץ מלחמת יום הכיפורים, השיק המל"ם ביום ראשון 5 באוקטובר 2014 את ספרו עב הכרס של אל"מ (מיל) פסח מלובני אודות הצבא הסורי, אשר היווה גורם מרכזי בפעילות עוינת נגד מדינת ישראל עד מלחמת "יום הכיפורים", ויעד אסטרטגי מרכזי לגורמי קהילת המודיעין בישראל לאחר הסכם השלום עם מצרים ועד לאחרונה. מלובני, שירת במשך שנים רבות בתפקידי איסוף ומחקר בכירים בקהילת המודיעין, וכיום חוקר את תולדות צבאות ערב כחוקר עצמאי.

מלובני שקד על המחקר לספר, והתוצאה איכותית בהיקפה ובחדירתה אל עומקה של המערכת הביטחונית הסורית ואל תולדות הצבא הסורי מאז הקמתו בשנת 1918, במאבק נגד האימפריה העות'מאנית הקורסת, ועד ימי המרידות הפנימיות והמהפכה בסוריה, משנת 2011 ואילך. מלובני משרטט את דיוקן פניה של הרפובליקה הסורית - בעזרת צבעי הצבא ומנקודת מבט "סורית". "נביא בעירו" - האומר את צו לבו (לאור המידע שאסף, בעיקר ממקורות ערביים וסוריים) - כך מלובני, המתריע על מגמת השינוי המתהווה בגבול ישראל - סוריה: מצבא חזק ואכזרי כלפי אויביו ועמו שלו, שנלחם במלחמות ובהתשה רצופה מול צה"ל, ששמר באדיקות לאחר מלחמת יום הכיפורים ב-1973 על גבול שקט ביותר - נחלש הצבא הסורי ומתפרק בחלק מיחידותיו, מאבד מאחיזתו בגבולות ובפנים הארץ - עד כדי סכנת קריסה של משטרו של השליט בשאר אסד. בכך, עלולה

רס"ן אורן בליצבלאו

צ'אפחה ענקית!!!

לקצין המודיעין רס"ן אורן בליצבלאו שזכה במדליית זהב בתחרות הטריאתלון בברזיל ב-13 באוקטובר 2014. אורן נפצע קשה ואיבד את מאור עיניו ב-2005 כשמחבל מתאבד פוצץ עצמו לידו במוצב אורחן בעזה. למרות הפציעה הקשה, חזר אורן לשרת בחיל המודיעין והפך לאתלט פאראולימפי. תחת תנאי מזג אוויר קשים, שכללו חום כבד ואחוזי לחות גבוהים, סיים אורן את תחרות הספרינט שכללה 750 מטר שחיה, 20 ק"מ אופניים ו-5 ק"מ ריצה בזמן של 1.07.51 שעה. כל הכבוד!

עמותת בוגרי 8200 מעפילה לפסגות חדשות

■ **כנס המורשת השנתי** של העמותה והיחידה התקיים ב-11 בספטמבר 2014 על הדשא המוריק של מפקדת היחידה והיה גדוש בזיכרונות עבר של משתתפיו, רבים מהם בוגרי המערך המוטס.

הכנס נפתח בדברי ברכה של יו"ר העמותה, אל"מ (מיל) ניר למפרט. מפקד היחידה, תא"ל א' סקר את תולדות המערך המוטס וציין את חשיבותו ופעילותו. כמו כן, ציין א' את ביצועי היחידה במהלך מבצע "צוק איתן", בהם הפעלה מבצעית של חידושים זו לראשונה.

הסרט "קולות ממרומים" (בעריכת עידו גלס) תיאר את התפתחות המערך המוטס מאז הקמתו ועד לימינו, בעקבות תחקירים מעמיקים של בוגרי המערך - סא"ל (מיל) אפי לוי ורס"ן (מיל) יוסי דגן. ראשוני המערך המוטס זכו להוקרה והם לוו על ידי מפקדי המערך כיום.

גם השנה כבעבר העניקה העמותה מלגות לימודים לבוגרי היחידה הצעירים. להקת החיל הנעימה בשירה. ערן זינגר, איש רשות השידור, בוגר היחידה, הנחה. להתראות בכנס השנתי הבא.

■ **"נטוורקינג לבוגרי 8200 בנגול"**. ב-18 בספטמבר 2014 התקיים בחברת גוגל-ישראל אירוע מיוחד לבוגרי 8200 הצעירים. במסגרת האירוע נפגשו בוגרי 8200 עם חברים מהעבר ובוגרי היחידה אשר עובדים בגוגל, למדו על אפשרויות התעסוקה וכן שמעו על ההתפתחויות בעולם ההיי-טק והטכנולוגיה בישראל.

■ **תוכנית היזמות של העמותה - EISP 8200** - ההרשמה למחזור החמישי של תכנית היזמות של עמותת בוגרי 8200 החלה. להרשמה - **לחצו כאן** מה בתוכנית? יזמים סדרתיים, משקיעים ואנשי מקצוע מובילים - בוגרי 8200 ואחרים - ילוו לאורך שנה בדרך להגשמת החלום והקפצת המיזם קדימה. התכנית אינה מוגבלת לבוגרי 8200 בלבד.

כ-70% מבוגרי התוכנית מובילים כיום סטארט-אפים כמייסדים, תוך שהם מעסיקים יותר מ-330 עובדים וניסו במצטבר יותר מ-50 מיליון דולר.

■ **ש.מ.2 פורשת כנפיים** - מתקיימים מפגשים של בוגרי היחידה השהים בארה"ב - ניו יורק, בוסטון, שיקגו וסביבתם ובשוויץ. מטרת המפגשים - ללבן דרכי סיוע לעמותה, לבצע נטוורקינג, לסייע לבוגרים המגיעים לארה"ב, אירופה ועוד.

■ **תוכנית 'מעוז'** - בינואר 2015 ייפתח מחזור ה' של תכנית מעוז שמטרתה לטייב את המרחב הציבורי בישראל על ידי איתור, הכשרה והעצמה של מנהיגים השואפים להגיע לעמדות הנהגה בכירות במרחב חברתי והציבורי בישראל. התכנית עוסקת בתחום השירות הציבורי כרמה המוניציפאלית, המרכזית והבינלאומית, בדגש על ערכים, מקצועיות וזהות. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר העמותה המעודכן.

■ **סמינרים מתקדמים של קרן 'תקווה'** - במסגרת שיתוף הפעולה של העמותה עם קרן 'תקווה', מוצעים סמינרים מתקדמים - Tikvah Advanced Institutes לאנשי מקצוע מצטיינים מרחבי העולם. מטרת הקורסים לאפשר למשתתפים לשוב אל עיסוקיהם ואל קהילותיהם כשבאמתחתם ידע ועמקות חדשים; ליצור רשת של מנהיגים צעירים ומבוגרים העובדים עם קרן תקווה, וזה עם זה, לקידום האינטרסים של העם היהודי ומדינת ישראל; ולתת כלי עבודה למבקשים לצעוד צעד גדול קדימה, בקריירה ובחיים, או לפנות ליוון חדש ומשמעותי. המועמדים יבואו מקרב הלומדים והעוסקים באקדמיה/חינוך יהודי/מנהיגות קהילתית יהודית/תורה/משפט/עסקים.

זו הזדמנות ללמוד רעיונות גדולים, כתבי מופת וסוגיות שעל סדר היום מפי כמה מהוגי הדעות ואנשי המעשה המובילים בעולם.

פרטים נוספים: www.tikvahfund.org

לשאלות, ניתן לפנות במייל לכתובת info@tikvahfund.org

■ **מדריכים בתוכנית 'מגשימים'** - תוכנית לאומית לנוער מצטיין בתחומי המחשבים והסייבר. בבסיס התכנית עומדת ההנחה, ששילוב של תלמידים מצטיינים, מדריכים מלהיבים ותכנים מאתגרים וייחודיים, הם המפתח לקידומו של נוער בפריפריה להשתלבות בתפקידים איכותיים ונדרשים במערכי הסייבר של צה"ל.

העמותה מסייעת לאתר מדריכים, שמכירים היטב את עולם המחשבים ורוצים להקדיש מזמנם (בשכר) לטובת הדרכה, ותוך כך לקחת חלק משמעותי בשינוי חברתי במדינה. פרטים ומידע נוספים באתר העמותה וכן jobs.magshimim@gmail.com

■ **בוגרי 8200 מעורבים בהסברה ברשת** - מיזם חדש שהוקם ע"י כמה מבוגרי היחידה, בא לעשות סדר בכל הקורה בהסברה הישראלית ברשת. האתר, <http://israeliside.com>, מכיל חומרי הסברה בלבד - סרטונים, כרזות, קריקטורות ותמונות, או בקיצור כל מה שעובר בהצלחה ברשתות החברתיות. המידע באתר מגיע בצורה מרוכזת ומקוטלגת על פלטפורמה אחת, והוא רלוונטי (אינשאללה) גם לימים של שקט.

ניתן למצוא באתר מידע על החמאס ועל איראן ובאותו הממשק הסברה על ישראל היפה וכלכלת ההיי טק המוצלחת.

אירועי מורשת מתוכננים

■ נובמבר 2014 - הרביעי בסדרת 'מפקדים מספרים' - אלוף (מיל) אהרון זאבי-פרקש, אלוף (דימ) שלמה ענבר.

■ 2015 - 'ההזנק להיטק' - החמישי בסדרה - מערך ההתקנות.

■ ערבי מערכים - בה"ד 15 - הכשרת סיגינט / מערך התרגום / המכ"ן על מערכותיו / אלחוט וקד"צ - הדגשת תרומתם של דורות העולים מארצות ערב שהיו בין מקימי היחידה ומי שהיחידה נישאה על כתפיהם.

שוניה פכט

עמותת מודיעין 10 מתחדשת

מודיעין 10 ודור ההמשך

ב-16 בספטמבר 2014 נערך כנס "דור ההמשך" של העמותה הכולל קצינים ונגדים, אשר שירתו שירות קבע ביחידה החל משנות השבעים. מטרת הכנס הייתה להזרים דם חדש לעמותה ולגבש מתכונת לשילוב דור ההמשך בפעילותה. באירוע נכחו כ-140 משתתפים והוא נערך בהשתתפות מפקדי היחידה לדורותיה, סגל הפיקוד הבכיר של היחידה הסדירה והנהלת העמותה.

פתיחת האירוע הוקדשה למפגש רעים אשר הגיעו מכל קצוות הארץ וניכרה ההתרגשות הרבה של מפגש חברים, שחלקם לא קיימו קשר הדדי מזה שנים רבות. הועלו זיכרונות משותפים וסיפורים פיקנטיים מפעילותה וממבצעי הרבים והמגוונים של היחידה החל משנות השבעים ועד ימינו אלה. מפקד היחידה הסדירה סקר דגשים ומתכונת פעילותה הנוכחית של היחידה, ולאחר מכן הציג יו"ר העמותה תא"ל (מיל) גדי זהר את עיקרי פעילותה של העמותה בשנה החולפת ואת תכנית הפעולה לשנת 2015.

בהמשך סקר מפקד המרחב את פעילות היחידה במבצע "צוק איתן", במהלכו בלטה תרומתה הייחודית של היחידה באספקת מודיעין איכותי וב"זמן אמת" לכוחות הלוחמים. האירוע המשיך בפנל בהשתתפות הפורום, שתכליתו הייתה תיאום ציפיות ושמיעת רעיונות מהמשתתפים לגבי האופן המיטבי לשילוב דור ההמשך בפעילות העמותה. הודגשה על ידי המשתתפים החשיבות הרבה שהם מייחסים לקשר ולהיזון הדדי עם היחידה הסדירה ופעילותה, הרצון לשמר את הקשר החברתי ביניהם במסגרת פעילות העמותה, וכן הועלה רעיון להסתייע בדור הוותיק של העמותה בקליטת דור ההמשך בשוק התעסוקה האזרחי. הובהר על ידי יו"ר העמותה, כי הרעיון הוא לפתוח את הפעילות הקיימת של העמותה

בפני דור ההמשך ובנוסף לייצר פעילות ייחודית עבורו, שתענה לרמת ציפיותיו וכי כל הרעיונות והדברים שנאמרו על ידי המשתתפים יילמדו וייבחנו על ידי הצוות המארגן.

בהמשך התקיימה הרצאתו המרתקת של מתאם הפעולות בשטחים, אלוף יואב (פולי) מרדכי, שגם הוא בוגר היחידה, בנושא: מבצע "צוק איתן" מנקודת המבט הפלסטינית. בסיום הכנס התפזרו המשתתפים איש ואישה לבתיהם, כאשר מלווה אותם הרגשה של מפגש נוסטלגי מרגש ובעל חשיבות יתרה עבורם. המפגש היה צעד ראשון וחשוב ברענון שורתיה של העמותה ובהבטחת המשך קיומה ופעילותה לאורך השנים הבאות. על הכנתו טרחו ועמלו במשך זמן רב צוות של "דור ההמשך", אשר ימשיך לפעול כדי לגבש את תכנית העבודה לקליטתו של דור ההמשך בעמותה.

יוסי גרשון

איום המנהרות:

"האם הופתענו?" מודל 2014

תא"ל (מיל) עוזי עילם, ראש מפא"ת לשעבר וחתן פרס ביטחון ישראל, תא"ל (מיל) משה שלי, קצין הנדסה ראשי לשעבר ואל"מ (מיל) בני מיכלסון, רמ"ח היסטוריה בצה"ל לשעבר. מיכלסון, שגם הנחה את יום העיון, הציג זווית היסטורית לאיום המנהרות מודל 2014, וציין שהמנהרות שימשו עוד הרבה לפני החמאס נדבך חשוב במאמץ ההפתעה מול אויב. כך, בארץ ישראל בתקופת מרד בר-כוכבא ברומאים (135-131 לספירה) אפשרו המערכות התת-קרקעיות המסועפות בהרודיון, מסתור לרבים, ושימשו כבסיס להשתלטות על מדבר יהודה, וכן עשרות מערכות מסתור בגליל. וכך גם במערכת המסתור והביצורים של הוויטקונג בכפר קו-צ'י בוויטנאם בסוף שנות ה-60. הוויטקונג הכשיר במשך שנים רבות מרחב מסתור, מנוחה והתארגנות תת קרקעי ענק, שכלל מערכת מנהרות, ביצורים וחפירות בשלושה מפלסים לעומק 18 מטר; בסיס תת קרקעי מסועף, ששימש כמפקדה וכבסיס לוגיסטי ענק, שאכלס אלפי לוחמים. במבצע אמריקאי, שארך 3 שבועות וכלל מאמץ מודיעיני-טכנולוגי-הנדסי-צבאי משולב, הושמדו 10 קילומטרים של מנהרות, ארבעה כפרים מבוצרים, 27 בסיסי "שמורות טבע" ו-60 בונקרים ומתקנים אחרים. לכוחות האמריקאים נרשמו הרוג אחד ו-14 פצועים!!!

תא"ל (מיל) עוזי עילם התמקד בהשוואה בין ה"עיוורון" המשך בעמוד 9

אחת השאלות המרכזיות שעליה ביקשו מענה כ-200 ממשתתפי יום העיון של העמותה להיסטוריה צבאית על "איום המנהרות האם הופתענו?" הייתה "האם המודיעין הופתע?" גם אם המשתתפים לא קבלו תשובה חד משמעית, נראה שהתחושה הכללית הייתה ש"ידענו ובכל זאת הופתענו". ביום העיון השתתפו אלוף (מיל) דורון אלמוג, לשעבר מפקד פיקוד דרום,

מבצע "צוק איתן" - פיר מנהרה שנחשף על-ידי חיילי צה"ל

תא"ל (מיל') משה שלי, ששירת כקצין הנדסה ראשי (2007-2011) התייחס בעיקר להתמודדות עם איום המנהרות ב"עופרת יצוקה". שלי ציין, שמאז "עופרת יצוקה", ובעיקר בשנתיים האחרונות, הפך איום המנהרות, ל"תעשייה" ולפרויקט לאומי של החמאס, כולל השקעת מאות מיליוני שקלים וגיוס אלפי עובדים. לדבריו: ידענו ונערכנו. מאז "עופרת יצוקה" עברו כל החטיבות הכשרה ואימונים בנושא איום המנהרות ו"גם אם אולי לא ידענו את ההיקף המדויק של המנהרות, הרי שהכוחות הכירו את האיום היטב והיו ערוכים למענה".

כמו כן, "בהיעדר מענה טכנולוגי, הושקעו מאמץ ומשאבים רבים בפיתוח יכולות מודיעיניות וכאן הגיעו להישגים גבוהים ולרמת ידע מרשימה מאד". צה"ל הצליח לתת מענה יעיל תוך לחימה, בהיקף קטן של נפגעים, והייתה לפרויקט המנהרות השפעה מאד זעומה על הלחימה". לסיכום דבריו קבע: "לא הופתענו", ועורר מחאות רבות בקהל, אך הודה ש"ייתכן שהיה צריך לעשות יותר".

גדעון מיטשנין

של צה"ל לפני מלחמת יום הכיפורים (טילי הנ"מ הרוסיים והשפעתם על פעילות חיל האוויר והמחיר הגבוה שגבו מערכי הח"ר רוויי הנ"ט, בעיקר טילי סאגר בסיני, על פעולת השריון) לאופן הטיפול וההיערכות של צה"ל ומערכת הביטחון אל מול אתגר המנהרות של החמאס לפני "צוק איתן".

אלוף (מיל') דורון אלמוג, ששימש מפקד פיקוד דרום (2000-2003) סקר את התפתחות איום המנהרות ברצועת עזה מאז 1990 ועד היום, תוך התמקדות בהתמודדות פיקוד הדרום עם הניצנים הראשונים של איום המנהרות בתקופתו. בראשית דבריו התייחס לשתי שאלות מרכזיות שהטרידו את הקהל: "האם הופתענו?" והתשובה שלו הייתה: "לא, לא הופתענו. צה"ל למד היטב את הנושא". והשאלה השנייה: "האם המנהרות הן איום אסטרטגי? והמענה היה "בשלב זה המנהרות אינן איום אסטרטגי. הן עלולות להיות איום אסטרטגי על מדינת ישראל, בהינתן צירוף של טילים מדויקים עם ראשי נפץ כבדים בתוך מערך מנהרות עמוק ומסועף". אלמוג ציין, כי לאורך השנים פיתחו פיקוד הדרום יחד עם אמ"ן והשב"כ את יכולות המודיעין מול איום המנהרות והגיעו להישגים משמעותיים מאד.

עמותת 'שובל'

- חלקי הארץ. במסגרת האסיפה עודכנו המשתתפים בנושאים שוטפים, הועלה זכרו של ראש השרות לשעבר אברהם בנדור שלום ז"ל, וכן קבלו סקירה מאלפת בנושא "צוק איתן" והמערכת הפלסטינית כיום.
- **האירוע השנתי של עמותת שובל** - התקיים ב-20 באוקטובר. פרטים בגיליון "רואים מל"מ" הקרוב.
- **התנדבות** - גמלאי השירות ממשיכים בהתנדבותם בכלא 6. כמו כן, ממשיכים מספר גמלאים לסייע לחיילים בודדים כמלווים וכחונכים.

- **בחירות בעמותה** - בימים אלה הסתיים סבב הבחירות של גימלאי עמותת 'שובל', המתקיים אחת לשנתיים. אריה ליבנה (ליבו) נבחר יור ועד העמותה
- **אסיפה כללית** - ב-5 באוקטובר התקיימה האסיפה הכללית של העמותה. נכחו גמלאים מכל

אברהם (שלום) בנדור ז"ל (1928 - 2014)

אברהם נפטר ב-19 ביוני 2014 בהיותו בן 86. אברהם ידוע היה בכינוי אברום בשמו הפרטי ובעל שני שמות משפחה. היו אנשים שידעו כי שמו אברהם שלום והיו שהכירוהו כאברהם בנדור. מעטים ידעו ששם משפחתו המלא הוא שלום בנדור.

לא כולם הכירו את עולמו המלא של האיש, היו שראו בו "איש קשה" המקפיד על קוצו של יוד וכאחד שלא ניתן לעמוד מולו בוויכוח ואחרים הכירו את תכונותיו האישיות הנפלאות, את טוב ליבו, תחביביו ואהבת החיים שהייתה נטועה בו.

איש מוכשר, בעל כושר קליטה ואבחנה מהירים. איש מבצעים נועז ובעל חשיבה מבצעית שסייעה לו בעבודתו בשירות, ידען ובנושאים רבים היה אנציקלופדיה מהלכת ולכן לא תמיד עמדה לו סבלנותו מול ניבובי מילים של הסובבים אותו.

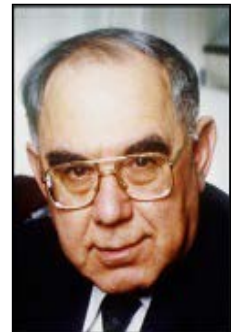
בשנות חייו האחרונות קשור היה מאוד לעשייה בשירות ובעמותת הגמלאים ונהג לשוחח עמי רבות בנושאי העבר וההווה. ומכך ניתן היה ללמוד שדבר לא ניסתר מעיניו.

אברום הקפיד לשמור על חוג חבריו הקרוב שליוו אותו בכל מהלך חייו בעליות ובמורדות, חברים ששמרו לו אמונים וחלק מהם ליווה אותו למנוחת עולמים. **יהי זכרו ברוך!**

י. ברק

אברהם (אברום) נולד בשנת 1928 בווינה שבאוסטריה, עלה לישראל ב-1939 עם תחילת הפעילות האנטישמית באוסטריה, והתגורר בתל-אביב. בשנת 1946 התגייס לפלמ"ח ופעל במסגרת הפל"מ בקיבוצים יגור ומעוז חיים. עם פרוץ מלחמת העצמאות לחם בקרבות משמר העמק, שחרור הגליל, בלוד, רמלה, לטרון ובקרבות הנגב. בסוף שנת 1949 השתחרר מצה"ל, וב-1950 גויס לשירות.

זרכו בשירות: 1950 - שובץ ליחידת המבצעים בחיפה. 1951 - יצא לחופשה ללא תשלום להשלמת לימודי בגרות, כעבור מספר חודשים חזר לשירות לפקד על סניף המבצעים ברחובות (אז המרחב הדרומי) עד סגירתו. 1952 - מונה למפקד סניף המבצעים בירושלים. 1954 - נשלח על ידי ראש המוסד, איסר הראל, לשליחות כאיש מבצעים באירופה למשך 3 שנים. 1959 - חזר ליחידת המבצעים של השירות לאחר שנתיים נוספות של חל"ת ושימש כקמב"ץ וסגן ראש אגף, ולאחר מכן מונה לראש אגף המבצעים. 1972 - קיבל את הפיקוד על אגף האבטחה לאחר טבח הספורטאים במינכן. 1980 - מונה לעמוד בראש השירות. 1986 - פרש מהשירות לאחר חשיפת פרשת קו 300. לאחר פרישתו שמש כיועץ בארץ ובח"ל.

עמותת 'אגמון'

■ **פרויקט 'רקיע'** - הרמת כוסית לראש השנה של השותפים לפרויקט (העצמת מנהיגות צעירה בקהילה האתיופית) התקיימה ב-21 בספטמבר 2014. השתתפו בוגרי המחזור הראשון ועמיתי המחזור השני של הפרויקט. ברכו את הנוכחים מר אורי לובראני, איציק ב' וישראל ל' (ראש הפרויקט). אורח הערב היה השגריר אבי גרנות, סמנכ"ל אפריקה במשרד החוץ.

■ **הקרן "הנה קם עם"** שהקים דוד בר גיורא ז"ל במסגרת המל"ם חידשה את פעילותה לצורך גיוס תרומות למימון פרויקט רקיע. תרומות ראשונות כבר התקבלו בסיועם של נחיק נבות, איציק ב' ואורי לובראני.

חברים המעוניינים לתרום לפרויקט מוזמנים לעשות זאת באמצעות המל"ם.

- **חברי אגמון מטיילים** - שתי קבוצות של חברינו חזרו באוגוסט מסיור מרתק ברוסיה. בימים אלה חזרה קבוצה של חברינו מטיוול באיטליה.
- **מועדון הספר** - סדנת קריאה של יצירות ממיטב הסופרים בארץ ובעולם תתקיים בקרוב. הסדנה מנוהלת ע"י ד"ר רונית בועז ותתקיים בבית יד לבנים ברמת השרון. חברי מל"ם המעוניינים להצטרף לסדנה מוזמנים להירשם אצל אביבה ש' בטל': 054-6612658
- **נפרדים** - בחודש האחרון נפרדנו מאלוף יצחק (חקה) חופי ז"ל וממיכאל (מייק) הררי ז"ל שהלכו לעולמם בגיל 87. זכרם ומורשתם משמשים נר לרגלינו. יהי זכרם ברוך.

נעם שפירא

יצחק (חקה) חופי ז"ל (1927-2014)

בפרט, העריך כי פני הסורים למלחמה. ויותר מכל יעידו עליו מעשיו עת דאג לתגבר את הכוחות בחזית הסורית ולערוך ולהפעיל את הכוחות שהועמדו לרשותו בצורה המיטבית.

ב-1974 מונה חקה לתפקיד ראש המוסד. אחת ההחלטות הראשונות שקיבל הייתה להימנע מכל שינוי שאינו הכרח המציאות, קודם שילמד את הארגון ואת תורת העבודה שלו. עם הזמן הוא הקים את אגף המחקר כדי ליישם את קביעת "ועדת אגרנט" כי יש צורך בפלורליזם בהערכת המודיעין; וכן הקים גוף מיוחד להדרכה ודאג לכך שכל עובדי המוסד, חדשים כוותיקים, ילמדו להכיר את הארגון ויקבלו הכשרה מקצועית הולמת לתפקידיהם. חקה גם הקפיד על מתן דוגמה אישית, במיוחד בקרב המנהלים. חקה ידע להאציל סמכויות כמו גם לשאת באחריות. בדרכו השקטה ידע לקבל החלטות נועזות, כמו למשל ההחלטה על מבצע מודיעיני ייחודי ועתיר סיכונים, שבאמצעותו הושג מידע חיוני להצלחת חילוץ חטופי מטוס "אייר פרנס" משדה התעופה באנטבה. החלטות נועזות אחרות שקיבל חקה תרמו תרומה משמעותית לסיכול פעילותה הגרעינית של עיראק, ששיאה בהבאת המידע שאפשר את הפצצת הכור העיראקי.

המוסד וחקה באופן אישי, היו מעורבים בהנעת המגעים המדיניים החשאיים הראשונים בין ישראל למצרים, מגעים שהובילו לבסוף לחתימת חוזה השלום בין ישראל למצרים. בד בבד, המשיך המוסד בפיקודו של חקה להילחם בטרור הפלסטיני בחו"ל, ואף הצליח לסכל ניסיונות להוציא לפועל פיגועים רחבי-היקף.

ב-1982, לאחר שמונה שנים בתפקיד ראש המוסד, ביקש חקה מראש הממשלה בנין להשתחרר מתפקידו. לאחר סיום כהונתו שימש מנכ"ל חברת החשמל, יו"ר מועצת המנהלים של "תדיראן" וחבר דירקטוריון בנק לאומי. הוא גם הצטרף לעמותות ולארגונים שונים, כגון "המועצה לישראל יפה". בשנת 2001 הוכתר בתואר "אביר איכות השלטון" בקטגוריית צבא וביטחון. גם אחרי שיצא ל"חיים האזרחיים" לא ניתק חקה את קשריו עם המוסד ועם קהילת המודיעין. הוא היה הנשיא הראשון של עמותת גמלאי המוסד ופעיל במרכז למורשת המודיעין (המל"מ). **יהי זכרו ברוך.**

"סבא חקה, אין ספור פעמים הבטתי בך, ושאלתי את עצמי: האם זה שמתגלגל עם הנכדים והננים על הדשא, זה ששר בכוונה בגיבוי ובזיפים כי הוא יודע שזה מצחיק אותנו, זה שמכין לנו חביתות, הוא אותו אחד שפיקד על חזית רמת הגולן הכמעט קורסת ביום הכיפורים? הוא אותו אחד שפיקד על מבצעים בעורף האויב, חבוש בפאה ומרכיב משקפיים כהים? הוא אותו אחד שניהל את אחד הגופים הציבוריים המורכבים והחיוניים במשק הישראלי? אין זה ייתכן שאפשר גם להיות איש ביטחון קשות, מנהל אסרטיבי - ולהישאר אדם פשוט? פשוט, להיות אדם."

במילים אלה ספד עמית בן-צור נכדו של חקה, לסבו האהוב. מילים של נכד שיכולות היו לצאת מפיו רבים שהכירו והוקירו את חקה. אחד מאלה, ראש המוסד, תמיר פרדו, הספיד ואמר: "היית אבי המוסד המודרני. שילוב נדיר של אדם צנוע וענו, ישר וישר, בעל חזון ואומץ לב נדיר. מפרגן ללא סוף לפקודיו, נותן קרדיט, מנהיג שקט, משכמו ומעלה."

בשנת 1944, בהיותו בן 17, התגייס חקה לפלמ"ח. כבר אז, במהלך מסלול הכשרה ופעילות מגוון נחשף לעבודת המודיעין כאשר הכין "תיקי כפר" (תיקי מודיעין על כפרים ערביים) ותיקי מודיעין על מחנות הצבא הבריטי. במהלך מלחמת העצמאות השתתף בכמה וכמה קרבות בגזרת הצפון ובגזרת המרכז, ביניהם הקרב על משמר העמק - שם היה שותף לעצירת התקדמות חיל המשלוח העיראקי בראשות קאוקגי - והקרב האכזר במלכיה.

עם תום המלחמה, והוא מ"פ, התגייס חקה לצה"ל. ב-1974, כאשר פרש מצה"ל בדרגת אלוף בעקבות ההחלטה למנות את מוטה גור לרמטכ"ל, הייתה מאחוריו שורה ארוכה ומרשימה של תפקידים, שאת כולם מילא בהצלחה רבה. ביניהם: מח"ט הצנחנים, ראש מה"ד, ראש מחלקת מבצעים במטכ"ל, אלוף פיקוד הצפון, ראש אג"מ וממלא מקום הרמטכ"ל.

חקה היה אלוף פיקוד הצפון במלחמת יום הכיפורים. כמה וכמה מקציני צה"ל שהופיעו בפני "ועדת אגרנט", שחקרה את המלחמה, העידו על כך שחקה, בניגוד לדעה שרווחה בצמרת המדינית, בצה"ל בכלל ובאמ"ן

CONTACT US
שלחו משב ותגובות למערכת

אירועים | מבצעים | מורשת קרב

תאריכון היסטורי לחודשים אוקטובר-נובמבר מאת: גדעון מיטשניק

גולדה ודיין בביקור בחזית ברמת הגולן, 1973

יהושפט הרכבי

11 בנובמבר 1982 - "אסון צור הראשון" | בעיצומה של מלחמת של"ג התרחש פיצוץ בבניין הממשל הצבאי בצור שבלבנון. כתוצאה מהפיצוץ נהרגו 91 אנשים, מהם 67 חיילי צה"ל ומג"ב, 9 אנשי שב"כ וכן 15 עצורים מקומיים. מספר ארגוני מחבלים נטלו אחריות לפיגוע, אך ועדת בדיקה צה"לית בראשות אלוף זורע קבעה שהפיצוץ אירע עקב דליפת גז. מנהיג חזבאללה חסן נצראללה נטל ב-2010 אחריות לאירוע, אך לא נמצאה לכך הוכחה.

אסון צור

21 בנובמבר 1985 - מעצר יונתן פולארד | יונתן פולארד נעצר בארצות הברית באשמת ריגול לטובת ישראל. הוא גויס והופעל בידי הלשכה לקשרי מדע במשרד הביטחון, שפורקה בעקבות האירוע.

6 באוקטובר 1973 - מלחמת יום הכיפורים | למרות ההכנות והידיעות על מלחמה, אמ"ן החזיק עד הרגע האחרון בהערכה כי "הסבירות למלחמה נמוכה מאד". בעקבות מסקנות ועדת אגרנט הודחו כמה מבכירי אמ"ן מתפקידיהם ביניהם ראש אמ"ן, רמ"ח מחקר, קמ"ן פיקוד דרום.

14 באוקטובר 1994 - חטיפת נחשון וקסמן | במהלך ניסיון חילוץ של החייל נחשון וקסמן, שנחטף בידי מחבלים והוחזק בבית בביר-נבאללה, נהרגו סרן ניר פורז ז"ל והחייל החטוף. כל ארבעת המחבלים חוסלו בפעולה.

29 באוקטובר - 5 בנובמבר 1956 - מלחמת סיני ("מבצע קדש") | המודיעין הצבאי והעומד בראשו, יהושפט הרכבי, מילאו תפקיד מרכזי בהכנות, בעיקר בתיאומים עם בריטניה וצרפת, וכך גם בתכנון ובביצוע מהלך ההונאה ובהכנות ללחימה. עלייה בולטת במקומו של הסיגינט באיסוף המודיעין. לאחר שכבשה את רצועת עזה וסיני, נאלצה ישראל לסגת נוכח לחץ בינלאומי.

הרמטכ"ל משה דיין מבקר את החיילים בסיני, 6 בנובמבר 1956

4 בנובמבר 1995 - רצח ראש ממשלת ישראל יצחק רבין | כישלון צורב של מערך האבטחה של השב"כ ופגיעה בדמותו של השירות. כרמי גילון ראש השב"כ דאז התפטר מתפקידו.

יצחק רבין ז"ל

4 בנובמבר 1983 - "אסון צור השני" | מכונית תופת עמוסה בכ-600 ק"ג חומר נפץ חדרה למחנה צבאי בנפת צור שבלבנון, ששימש את שב"כ ומג"ב. במכונית נהגו מחבלי ארגוני "הג'יהאד האסלאמי" ו"חזית ההתנגדות הלבנונית". בפיצוץ נהרגו 28 אנשי כוחות הביטחון, מהם: 16 חיילי מג"ב, 3 אנשי שב"כ ו-9 חיילי צה"ל. כמו כן, נהרגו 31 עצורים לבנוניים ונפצעו 23 אנשים נוספים.

הבריחה

יציאת אירופה 1945-1948

תערוכת צילומים היסטוריים
5.11.2014 – 19.10.2014

המל"מ, שד' אהרון יריב, גלילות, רמת השרון

התערוכה מציגה את סיפורה של תנועת הבריחה, שפעלה באירופה משלהי מלחמת העולם השנייה ועד להקמת המדינה, והעבירה מעל 250,000 פליטים יהודים ניצולי שואה ממזרח אירופה אל עבר נמלי הים התיכון. הייתה זו תנועת ההגירה הבלתי ליגאלית הגדולה בכל הזמנים, אך סיפורה המופלא מתר עלום ובלתי מוכר.

בגיליון מבט מל"מ גיליון 70

שראה אור בספטמבר 2014

- ראש אמ"ן במלחמת יום הכיפורים, אלי זעירא, מודה בטעותו לראשונה בפני אבירם ברקאי.
- על דודיק כרמון ז"ל, שהתווה את תפיסת המודיעין לגבי תורת הלחימה הרוסית.
- כיצד נוצר הקישור בין התנהגות פלילית למודיעין ועד כמה השניים הולכים יחד?

המכון לחקר מודיעין ומדיניות

במרכז למורשת המודיעין [מל"מ]

מבקש להסתייע במתנדבים

ותיקי הקהילה, לעבודה במכון.

ליצירת קשר ובירור התאמה וציפיות, צרו נא קשר עם

שקד ארזי טל': 050-5827772

דוא"ל: ipsiisrael@gmail.com

רואי מל"מ

"רואים מל"מ", איגרת המידע של ה-מל"מ, מופצת באינטרנט. שמרו על קשר - הצטרפו אלינו ומסרו את כתובת הדואר האלקטרוני שלכם! נשמח לקבל מכם משוב: התייחסויות, תגובות ובקשות.

תודה, יוכי ארליך, עורכת "רואים מל"מ" וחברת הנהלת המרכז

mlm@intelligence.org.il

אתר ההנצחה המרכז למורשת מודיעין,

ת"ד 3555 רמת השרון 47143, טל' 03-5497019, פקס 03-5497731

בקרו באתר האינטרנט שלנו:

www.intelligence.org.il

תודתנו

לשמעון אביבי, לאבנר א', לדני אשר, לי ברק, לאיתן גלזר, לענת הרבט-גרינפלד, ליוסי גרשון, לאבנר דיין, ליוכי וינטרויב, לגדי זהר, לברוך מזור, לגדעון מיטשניק, לפסח מלובני, לאפי מלצר, לאמנון סופרין, לרקפת פאר, לשוניה פכט, לרפי קטרון, למיטל שטדלר ולנעם שפירא שסייעו בהכנת החומר ולכל האחרים שתרומו.

אירועים במל"מ*

שריינו ביומנכם

ביום רביעי 5 בנובמבר 2014

'מועדון חבצלת' - הדרוזים בישראל מנקודת מבט של החברה הדרוזית וכן ההשתלבות בצה"ל. מרצים: תא"ל (מיל) אמל אסעד ומונהא פארס מנהל החינוך הדרוזי במשרד החינוך.

ביום ראשון 9 בנובמבר 2014

בקולנוע רב חן הרצלייה "סינמה בלש" - מועדון הסרט של המל"מ הסרט "איש מבוקש מאד" והרצאה.

התכנסות 18:45. נא הקדימו ורכשו

כרטיסים. המקומות מסומנים.

■ במהלך חג החנוכה נקיים כמידי שנה את אירוע החנוכה עם המשפחות השכולות. פרטים והזמנות ישלחו בקרוב.

פרטים עדכניים על האירועים במשרדי המל"מ: 03-5497019 ובאתר האינטרנט של העמותה:

www.intelligence.org.il

